

U. B. BERGEN

Ms. 1611.17

30

SØLV-
PENGE

VANERE OG FORAKT

HAR QUILSINGS FÆRD

HAM ERAGT.

Q U I S L I N G O G V I .

Mange ble forundret da Quisling fikk seg overdratt "statsmakten" den 1ste februar. På dette tidspunkt kunne ingen noenlunde underrettet mann i Tyskland tro at Quisling hadde eller noensinne kunne få det norske folk med seg. Og enda en grunn til å holde på Quisling var bortfalt:

Så lenge Tyskland fremdeles hadde bruk for quislinger i andre - enda ikke okkuperte - land, var det fra deres synspunkt til en viss grad forståelig at de ikke slo handen av sin forreder nr. 1 - det kunne ha gitt de andre av samme kaliber litt for meget å tenke på. Men nå var ikke dette hensynet så viktig lenger; det fins ikke stort flere land og okkupere; og i de landene som enda gjenstår - Sverige, Sveits, Tyrkia - kan man gå ut fra at den lokale quisling blir passet på. Hvorfor i all verden fant da Tyskland grunn til å opphøye denne mannen til et slags statsoverhode? Av kjærlighet skjedde det ikke; vi vet at Quisling er foraktet av den tyske Wehrmacht og ikke elsket av sin nærmeste overordnede; Terboven. Og, som sagt, om Quislings stilling i Norge var det ikke lenger mulig og å nære noen illusjoner. - Altså: hvorfor? - Svaret er enkelt og nærliggende: Tyskerne hadde bruk for en mann som var villig til å påta seg et skittent arbeid og et ubehaglig ansvar som det ikke passet tyskerne selv å ta.

For å nevne et par eksempler:

For det første: Det forestår matknapphet, kanskje hungersnød i Norge. Rasjonene skal skjæres ned, nød vil true titusener av hjem, alle slags vanskeligheter forestår av den grunn i by og på land. I byene er lagrene nesten tomme, på landet fins det mange steder ikke engang såkorn og settepoteter. Resultatet av to års systematisk utplyndring begynner nå for alvor å vise seg. Tyskerne lar Quisling "ordne med det". For det andre: Tyskland er i nød på soldater og arbeidere. De har innført 200.000 italienerne som slaver; de har innført polske landarbeidere og behandler dem verre enn slaver; de holder på de franske krigsfanger og lar dem gjøre slavearbeid; de søker å skaffe seg folk fra andre okkuperte land. Men ingen ting monner; krigen i Russland sluker alt og krever stadig mer. Tyskland trenger arbeidere, kanskje også soldater fra Norge. De lar Quisling "ordne det". - På hvilken måte, det er ennå uklart. Kanskje skal de unge guttene i arbeidstjenesten sendes nedover, kanskje akter man å gå en helt annen vei - lukke de "ikke livsviktige" fabrikker og sende de "arbeidsledige" nedover. Den nærmeste framtid vil sannsynligvis gi oss svaret.

Om Quisling kan sies litt av hvert. Men et må man være klar over: Ikke engang en halvgal mann påtar seg et så uhumsk arbeid uten noe slags vederlag. Tyskerne måtte slutte en slags handel med Quisling; de måtte gi ham en stor tittel og en slags makt. De lot ham sette seg i statsministerstolen og utleverte det norske folk til hans forgodtbefinnende og hans fikse ideer. - Under Gestapos kontroll; det sier seg selv.

Dette er innholdet av den såkalte "norske selvstendighet", som ble proklamert på Akershus den 1ste februar under avsyngelse av "Deutschland, Deutschland über alles."

Før en prest kan bli innsatt i sitt embede, må han ordineres av biskopen. Den 13.februar reiste Quisling til Berlin for å ordineres av Hitler. De hjemlige aviser offentliggjorde et bilde, hvor den norske "diktator" står med krumme knær og bøyet rygg og leser opp leksen sin. Etterpå fikk han lunsj, sto det. I det hele skulle vi gis det inntrykk, at Quisling var dagens mann i Berlin.

Samtidig med Quisling var den rumenske statsminister Antonescu i Berlin for å få instruksjoner av Hitler. Den 11. februar utkom den ledende tyske avis "Völkischer Beobachter" med et nummer som er av en viss interesse for oss nordmenn. Over fire spalter bringes meddelelsen om at Antonescu er i Berlin; og vi ser et fotografi, hvor han og Hitler hvilende trykker hverandre i hånden. Nederst på samme side står det en ganske liten notis på én spalte om at den norske Quisling har vært i Berlin og er blitt mottatt av der Führer.

Det er tydelig: Tyskland setter ikke alt for meget inn på Quisling. Derpå tyder ikke bare dette eiendommelige typografiske utstyr, men også en rekke andre fakta. Quisling fikk ikke tittelen "riksbøydning", men måtte nøye seg med det ordinære "ministerrresident". All reklamen om en kommende "fredsslutning" mellom Tyskland og Norge ble avblåst, resten før den var startet. Det ble tvertimot erklært fra autoritativt hold i Tyskland, at med et "Njøssing-Norge" kunne ikke Tyskland slutte fred. Først måtte landet vise et endret sinnelag.

Leds andre ord: Quisling hadde fått ordre om å tilveiebringe noe som kunne fortolkes som en tilslutning fra det norske folk. Selv har han formodentlig trodd at det kunne la seg gjøre - han er gal nok til det. Ved sin hjemkomst fra Berlin snakket han om "den mikroskopiske klikk" som sto imot ham. I det øyeblikk befant han seg tydeligvis på Sirius.

At tyskerne fant å ha bruk for en "tilslutning", må i første øyeblikk forbause. Hadde de ikke Wehrmacht og Gestapo? Men i virkeligheten viser denne tyskernes holdning noe som er meget oppmuntrende for oss: Til og med det mektige Tyskland er nødt til å ta visse hensyn til menneskers følelser og reaksjoner, ja rent ut sagt til det vi andre kaller anstendighet. Menneskehetens rettsbevissthet er fremdeles en maktfaktor. Det ble ikke ansett for lurt å slepe tusener av nordmenn til tyske fabrikker og til den tyske front uten videre, ved utilsloret maktovergrep. Det trengtes et slags juridisk påskudd, en "tilslutning" fra det norske folk, så man med et visst skinn av rett kunne stemple motstanderne som opprørere. Da kunne de sendes hvorsomhelst. Men aller best ville det være om man kunne få flest mulig til å reise "frivillig".

Altså: Quisling måtte lage svindel og hokus-pokus; han måtte skaffe seg "tilslutning"!

Men det hastet. Tyskland har forferdelig dårlig tid, og kan ikke vente lenge på sine slaver.

Dette er bakgrunnen for det halsbrekkene galmannstempo som Quisling har satt opp i den siste tid. Det er et tempo som tyder på at mannen har mistet den siste rest av vett og fatning.

Et par fakta for å vise tempoet.

I løpet av en uke, fra 20. til 28. februar, er følgende ting skjedd:

- 1) Det er sendt ut ordre om at all ungdom mellom 10 og 18 år skal innrulleres i den nazistiske ungdomsorganisasjon. Quisling har erklært krig mot de 93% av den norske lærerstand, som har nektet å hjelpe til med det. De "opprørske lærerne skal sendes på tvangsarbeid til Nord-Norge.
  - 2) Quisling har ved hjelp av en forordning tvangsøvertatt "Noregs Ungdomslag", og tatt formuen på over 15 millioner kroner.
  - 3) Quislingenes opptreden overfor domprost Fjellbu og menigheten ved Trondheims domkirke har fått samtlige landets biskoper til å nedlegge sine embeder, d.v.s. den administrative del av embedet. - Domprostene har fulgt eksemplet. Landets prester har allerede vist at de praktisk talt enstemmig står solidarisk med biskopene. Menighetsrådene gjør det samme.
- I løpet av en eneste uke har altså Quisling oppnådd å komme i krig med:
- skolen
  - lærerne
  - foreldrene (som ikke vil la barna nazifisere)
  - målbevegelsen
  - kirken.

Som topp på kranssekaken: Med en eneste tåpelig setning - "Nord-Norge som forvisningssted" - har han dessuten klart å gjøre denne landsdelen enn ytterligere til sin fiende.

Slik skaffer denne mannen seg "tilslutning".

ALT DETTE PÅ EN UKE.

Men det var ham ikke nok. På ukens siste dag, den 28. februar, kom det forordninger om tvungen nazifisering av journalister og sakførere. Tilsvarende forordninger om leger og tannleger er på trappene.

Quislings plan, om en kan bruke et så pent navn på noe slikt, er klar nok. Han ville forsøke å renne oss overende ved en lynkrig. Vi nordmenn har ord for å tenke sent. Dessuten var enhver organisert motstand vanskeliggjort ved de nye togbestemmelsene, som praktisk talt innfører stavnsbandet på nytt i Norge, og ved den gjennomførte censur av post, telefon og telegraf. Planen var, at før vi egentlig visste hva som var skjedd, skulle store grupper av det norske folk være tvangsinnmeldt i N.S. Dette skulle virke moralsk på resten av befolkningen, som så skulle drives inn gruppe for gruppe - alltid under trussel om å miste stillingen og komme i fengsel og konsentrasjonsleir. Og til slutt skulle så Quisling stige opp på som hanen på søppelhaugen, og vi skulle høre ham gale: Landet er mitt, folket er mitt, nå er vi selvstendige! Deutschland über alles!

Takket være først og framst lærerne røk hele denne planen i tusen filler. Quisling tok lærerne først, formodentlig fordi han reknet med at lærerne var fattige og derfor sto svakt.

Han reknet feil. Og når denne mannen rekner feil, så rekner han feil så det forslår. Hundre prosent feil. Eller la oss si 99 prosent.

I løpet av den siste uken av februar har lærerne utført en bedrift som aldri skal glemmes. Det er ikke bare seg selv og sin egen uavhengighet de har forsvart. De har slått et slag for barna, for hjemmene, for landet. Og de har gitt oss alle en vekker, de har gitt oss nytt humør og nytt kampmot.

Den første fiasko i kampen mot lærerne brakte allerede forvirring i quislingenes rekker; de løp forvirret om hverandre og lette etter utveier. Den ene dagen truet de med å forvise til Nord-Norge de lærerne som ikke straks vendte tilbake til nazistiskolen, dagen etter dekreterte de "en måneds brennelsferie." Det ville virkelig være nesten altfor kjedelig, om det skulle sette inn med mildvær!

Tyskland har dårlig tid. Tyskland ønsker ikke mere bråk enn nødvendig i Norge i disse dager, da de går nervøse omkring og venter en engelsk invasjon. I dette faktum har vi en viktig forbundsfelle. - Står vi fast, nekter vi å la oss renne overende, så kan vi oppleve, og det kanskje før vi aner det, at de herrer som sitter høyt til hest den ene dag, ligger ynkelig i grøften den neste.

De kommende ukene er en prøvetid for Quisling, og en prøvelsens tid for oss. Klarer vi disse ukene, så klarer ikke han dem.

En hovedregel må en hver nordmann følge i denne tiden: La deg ikke overrumple. La deg ikke skremme av trusler. Husk på: disse truslene kommer fra folk som dels er gale, dels vettskremte.

I England hadde de i sin tid en konge som har fått det spottende tilnavn "Johan uten land". La Quisling bli

FORREDEREN UTEN EN MANN.